

Čitanje u ranoj adolescenciji

**Uredili: Ivana Batarelo Kokić, Andreja Bubić, Tonči Kokić,
Anita Mandarić Vukušić
Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet, 2020.**

mr. sc. Kristina Silaj, dipl. knjižničarka

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

ksilaj@nsk.hr

Publikacija Sveučilišta u Splitu o čitateljskim navikama u ranoj adolescenciji izabrana je za osvrt jer implicira da će suradnja između stručnih suradnika, učitelja, knjižničara, roditelja i lokalne zajednice vjerojatno potaknuti razvoj čitateljskih sposobnosti u razdoblju rane adolescencije.

Monografija je nastala u sklopu Erasmus plus projekta Boys Reading, a autori članka publikacije dolaze s različitih znanstvenih područja. Monografija je podijeljena u tri dijela: prvi dio govori o poticanju čitanja i stavovima prema čitanju, drugi dio posvećen je poticanju čitanja kroz kurikulum, a treći dio obuhvaća čitateljske navike studenata te ulogu medija u kontekstu čitanja.

U samoj publikaciji u dijelu koji govori o poticanju čitanja kroz kurikulum autorice Tonća Jukić i Jadranka Nemeth-Jajić navode rezultate istraživanja iz 2007. godine (Blanton, Wood i Taylor) o krizi čitanja u adolescenata. Pokazateljima krize čitanja u adolescenata istraživanja naveden je siromašan rječnik učenika, niža razina znanja, odgojno-obrazovnih postignuća i čitalačkih vještina, nerazvijenost čitalačkog ukusa te općenita nezainteresiranost za čitanje. Iste autorice (Jukić, Nemeth-Jajić) navele su preporuke za promicanje čitanja u odgojno-obrazovnom procesu.

Jedna od autorica zbornika Anita Mandarin Vukušić piše i o stavu Europske komisije, koja smatra da je važno poticati aktivnosti čitanja ne samo radi postizanja akademskog uspjeha već zbog aktivnog i kompetentnog djelovanja u životu.

Autorice Andreja Bubić i Tina Jukić provele su istraživanje o navikama i stavovima o čitanju među adolescentima, učenicima prvog i drugog razreda srednje škole te argumentirale rezultate da samo manji broj učenika slobodno vrijeme provodi čitajući. Iznijele su znanstvene činjenice da su učenici kritični prema obveznoj lektiri te je ocjenjuju nezanimljivom i nekorisnom, a prema istraživanju učenici bi promijenili knjige na popisu lektire i željeli drugačije knjige. Autorice iznose teze da djevojčice imaju više iskustva u čitanju, vole čitati popularnu fikciju, romane i priče te poeziju, a dječaci uglavnom preferiraju kraće forme, stripove, knjige pustolovne i sportske tematike i slično.

Autorice Jasna Milički i Ana Sudarević pišu o istraživanju provedenom u Velikoj Britaniji (Information Behaviour of the Researcher of the Future, 2008.) gdje znanstvenici opisuju Google-generaciju (mladi rođeni nakon 1994). Istraživanja dokumentiraju da mladi tzv. Google-generacije koriste jednostavne strategije pretraživanja, preuzimaju informacije bez analize ili njihova vrednovanja, često plagiraju i kopiraju te ne posjeduju kritičko mišljenje i analitičke vještine. Pripadnici Google-generacije vrlo se malo koriste e-knjigama, e-časopisima i vrlo malo čitaju književnost *online*.

Autor Sani Kunac u stavovima u prilog čitanju citira autora Žbogara koji argumentira da čitanjem razvijamo interese, maštu, obogaćujemo emocionalni život i razvijamo književnu empatiju – sposobnost poistovjećivanja s književnim likovima i s mogućim svjetovima.

Autorica Ivanka Kuić u trećem dijelu zbornika radova o čitateljskim navikama i medijima istraživala je digitalno čitanje te kako čitaju studenti Sveučilišta u Splitu. Hipoteza istraživanja je da studenti preferiraju tiskane tekstove, a da digitalne koriste u slučaju kada im tiskani nisu dostupni, kada im se jednostavno pristupa od kuće i kada ih se može jednostavno pretražiti te zaključuje da takvo čitateljsko ponašanje studenata prema statistici ne odstupa od svjetskih istraživanja. Također su iznesene teze da digitalni/elektronički tekstovi neće lako i jednostavno zamijeniti tiskane, pogotovo zbog nedostataka koji se očituje u usporednom čitanju više tekstova, kada dolazi do zamora očiju, gubitka koncentracije i kognitivnog opterećenja velikim brojem informacija.

Publikacija *Čitanje u ranoj adolescenciji* donijela je brojne ankete, istraživanja i statistike Sveučilišta u Splitu, ali i iz svijeta, koje argumentiraju važnost čitanja za adolescente. Budući da su knjižnice mjesto aktivnog poticanja čitanja te imaju važnu ulogu u razvoju čitateljskih navika, publikacija je iznimno važna za područje knjižničarstva.